

Wij zijn beschaafd

Vol afschuw staarde Lynn naar het relikwie in de vitrine.

- Ze hoeven het voor mij niet achter slot en grendel te houden.

Renee bekeek de glazen kast. Ze voelde aan het scharnierende deel.

- Volgens mij hebben ze het vastgelijmd. Alsof iemand dat wil jatten.

- Een vingerkootje. Ze waren echt helemaal knetter in die tijd.

In de vitrine stond een hol glazen kruis met zilveren uiteinden te pronken.

- Dat zilver, zei Lynn, maakt het nog weerzinwekkender.

- Mee eens, zei Renee.

Achter hen stonden meer bezoekers van de oude kapel.

- Ga even opzij, zei Renee.

- Er valt niets te zien.

- Misschien denken die mensen daar anders over.

Samen liepen ze naar de volgende vitrine.

- Een stukje hout van het kruis.

- Alweer een, zei Renee.

- Er zijn genoeg stukjes hout in omloop om een ark van te bouwen. Wat krijgen we dadelijk te zien?

Een gesmede spijker?

Ze hielden het voor gezien. Een bordje wees hen naar de uitgang.

- Het waren natuurlijk wel andere tijden, zei Renee, toen ze in het portaal stonden.

- O ja? Tegenwoordig handelen ze in complete mummies. Elk oudheidkundig museum wil een lijk tentoonstellen.

Renee stifte haar lippen tegen het schrale weer.

- Dat is wat anders, zei ze, waarna ze haar lippen over elkaar bewoog.

- Gelukkig schijnt de zon, zei Lynn.

- Het is verdikkemes koud. Wat doen we nu?

Terwijl Renee de stift in haar schoudertas deed, bekeek Lynn een folder.

Een kudde toeristen wilde naar binnen. De vriendinnen gingen aan de kant staan.

- Dit is misschien wel leuk. Je kunt een huis bezichtigen uit de achttiende eeuw.

- Bedoel je van binnen?

- Ja, zei Lynn. De inrichting is nog origineel, staat hier.

Renee trok een mondhoek op.

- Het zal wel. Maar het kan toch een aardige impressie geven. Is het er warm?

- Staat er niet bij.

Lynn stopte de folder in haar tasje.

- Zullen we dan maar? zei ze.

- Jij weet waar het is.

- Weet je, zei Lynn. Ik heb het voor vandaag wel gehad met vroeger.

- Dit is toeval, zei Renee. Heb je die open haard gezien? Schitterend!

Ze stonden bij een fotolijst gemaakt van het haar van een overledene.

- Die haard zou moeten branden, zei Lynn. Dan gooien we dat ding er in.

Een vrouw met een pafferig gezicht staarde hen zielloos aan.

- Het heeft ooit de nabestaanden getroost.

- Die zijn ook al lang dood. Waarom nog zo'n ding bewaren?

- Uit cultuurhistorisch besef, misschien?

- Nee, zei Lynn, eerder uit een hang naar het macabere.

Renee troonde haar mee naar een grote spiegel.

- Een beetje pompeus, zei Lynn, die niet dol was op krullerige lijsten.

- Dat vind ik nou ook, zei Renee. De inrichting is dan ook niet meer origineel.

- Waarom niet? vroeg Lynn.
 - De spiegel is te groot voor deze kamer. Hij hoort hier niet.
- Lynn dacht aan de fotolijst van menselijk haar.
- Dus dat mens heeft hier misschien nooit gewoond?
 - Wat maakt het uit? zei Renee. De relikwieën van daarnet...
 - Hou op, zei Lynn. Smerige boel.
 - ...die zijn van mensen die nog nooit in de kapel zijn geweest.
 - Dat zijn voorwerpen van aanbidding. Niemand aanbidt een dikke muts uit de achttiende eeuw.
 - Tenzij ze een heilige is, zei Renee.
 - Ik denk dat de familie het niet met je eens zou zijn.
 - Misschien was ze een schat van een mens, hield Renee vol.
 - Ze ziet er uit als een egoïstische pad, eentje die haar gezin terroriseerde.

Renee liep door een opening naar de volgende kamer.

- Dit is evenmin origineel. Hier zit een steunbalk.
- Het zal wel nodig zijn geweest, zei Lynn. Nieuwbouw is het niet.
- Mijn vader zou het huis prachtig hebben gevonden.
- Je blijft de dochter van een architect, vriendin.

In het vertrek hingen portretten. Grote, glanzende en donkerbruine portretten.

- Zoveel matigheid bij elkaar, zei Lynn.
- De familie kon zich blijkbaar geen goede schilder veroorloven.
- Of het moest er saai uitzien. Ze waren misschien streng gelovig.

Renee wees naar een van de schilderijen.

- Daar heb je haar. Ze woonde dus wel hier.

Lynn wees naar een ander schilderij.

- Daar heb je hem. Uitgeleefd, zoals je ziet.

Een magere man met een ongezond uiterlijk probeerde een waardige pose aan te nemen.

- En hier, zei Lynn, die de smaak te pakken kreeg, heb je de schoonzoon.

De schoonzoon hing naast een jongere versie van de dikke muts.

- Zijn vrouw, zei Renee.
- De gelijkenis is treffend. Die jongen kijkt net zo somber.
- Och, mannen moesten stoer of waardig kijken.
- Ja, en dochterlief is een lachebekje.
- Nee, niet echt, zei Renee, die de vrouw gemelijk vond kijken. Geen gezellige familie.
- Afijn, het is volgens mij al laat, zei Lynn. We hebben het meeste nu wel gezien.

Renee keek op haar horloge.

- Laten we dan gaan. We moeten nog een eind.

In de auto aten ze eerst een gekocht broodje met ham.

- Eten, daar zijn ze hier goed in.
- Dat is zo, zei Lynn met volle mond.

Renee legde het broodje neer en startte de auto.

- Op naar huis, zei ze.

Lynn slikte een stuk ham door en zei:

- Op naar het heden.
- Het was toch wel aardig? vroeg Renee.
- Jawel, ik heb me best geamuseerd.

Korte tijd later zaten ze op de snelweg. Lynn speelde met een papieren servetje.

- Weet je, zei ze, wij mensen doen zomaar wat.
- Je bedoelt hopelijk mij niet?
- Wij allemaal, zei Lynn. We hebben knappe musea, waar conservatoren verantwoord bezig zijn...
- Gelukkig wel, anders vervelen we ons maar.
- Dat is precies wat ik bedoel, zei Lynn. Het is amusement. Maar het heeft een schijn van waardigheid

gekregen, van ethische motieven.

- Weet je nog, zei Renee, dat meisje, dat in een glazen vitrine lag?
- Alsof ik dat ooit vergeet.
- Ze was misschien wel zes eeuwen dood.
- In het bijschrift stond dat ze gevonden was tussen een paar volwassenen.
- Waarvan de botten ernstig beschadigd waren, dus daar konden ze niets meer mee.
- Maar hun kind, waar ze na hun dood graag bij wilden liggen, dat ligt nu in een museum.
- Alleen, onder felle lampen.

Lynn staarde naar buiten.

- Als ik er aan denk, dat mijn dochttertje...

Renee keek opzij naar haar vriendin.

- Hoe gaat het met haar?
- Valt wel mee. Ze gaat er niet dood aan.

Thuis bij Lynn hadden ze een fles wijn ontkurkt. Op de achtergrond klonk muziek uit de Renaissance.

- Beschaving, zei Lynn, is gewoon een ander woord voor eigendunk.

Renee hield haar glas tegen het licht en zei:

- 't Is een fraaie kleur.
- We vinden onszelf geweldig. Wij zijn beschaafd! Maar de eerste de beste primitieve inboorling zou er niet over peinzen om dode mensen in een glazen vitrine te leggen en geld te vragen voor bezichtiging.
- Och, zei Renee. Ze hebben natuurlijk wel geld nodig voor onderzoek.
- Musea die zelf onderzoek doen, zijn in Nederland zeldzaam. Het zijn rariteitenkabinetten.
- Komt dat zien! riep Renee. Op de kermis had je vroeger ook zoiets.
- De dame met een baard.
- Of de Siamese tweeling.
- Maar, zei Lynn, die waren niet hypocriet. Het was een show en daar schaamde men zich niet voor.
- Ze maakten er inderdaad geen geheim van.
- Mensen doen zomaar wat. Ze willen iets, krijgen het bij toeval voor elkaar en verzinnen er dan een smoes bij. Een Egyptische mummie in een Westers museum is niets anders dan een jachttrofee. Maar o, wat is het interessant!
- Jij bent nu eenmaal, zei Renee, niet dol op mensen.
- Ik blijf me verbazen. Schenk nog eens in.
- Omdat je van een andere planeet komt? vroeg Renee geamuseerd.
- Dat vooral. Maar ook door de tijd waarin we leven, die verdomde beschaving.
- Dan reis je toch naar de toekomst?

Lynn grinnikte.

- Daar ben ik al geweest.
- O ja? Hoe is het in de toekomst?
- Vreselijk, zei Lynn en ze nam een slok. Vreselijk.
- Jeetje. Een ramp? Aardbevingen? Het milieu?

Lynn rilde en zei:

- Veel erger. De beschaving slaat toe over de gehele aardbol.
- Da's niet zo mooi. En de primitieve inboorling?
- Die heeft inmiddels zijn eigen museum. Met vitrines!

Renee schonk nog eens bij.

- Heel Afika, vervolgde Lynn, zit onder de gaten.
- Afika onder de gaten? Renee keek naar de fles, die verrassend snel leeg was.
- Ja, van de opgravingen. Ze vechten om de lijken.
- Heb jij nog een fles?
- In de keuken, naast de andere reserve.
- Dan vind ik hem wel.

- In de open kast.
- Geen vitrine?
- Geen vitrine.

Bij het afscheid omhelsden ze elkaar. Renee wees naar een laag dressoir.

- Laat je dat staan? vroeg ze.

Lynn volgde met kleine oogjes haar blik. In de lege fles op het dressoir zat een kippenbotje.

- Ja, zei Lynn. Morgen eet ik oesers... oesters.

- Je krijgt daar nooit een schelp in, zei Renee.

- Dat maakt niet uit. Morgen ben ik weer nuchter.

Renee gaf haar vriendin lachend een klopje op haar schouder.

- Ze zouden op jouw planeet wat vaker wijn moeten drinken.

Samen liepen ze de gang in.

- Gaan we overmorgen nog ergens naar toe? vroeg Renee.

Haar vriendin wreef over haar voorhoofd.

- Naar een haven? zei Lynn.

- Daar is het te koud voor.

Lynn opende de deur. Renee stapte naar buiten.

- Het is inderdaad koud, zei Lynn.

- Ik bel je morgenavond nog.

- Is goed. Truste, vriendin.

- Welterusten, vriendin. Slaap lekker!

Lynn knikte instemmend. Lekker slapen, daar had ze behoefte aan.

- Dag, vriendin. Tot morgen.

Ze keek Renee nog even na en sloot daarna langzaam de deur.